

Jak rád...

Jak rád bych navštívil hospůdku,
kde je všechno prosté, kde je vidět i
na kuchaře,
kde věci umyté se ještě oplachují,
kde jsou železná kamna s dlouhou rourou
a v kterých to hučí... Kdybych tam přišel,
dal bych si obyčejné pivo, selské, trochu
do zrzava,
a čekal bych na přítele, těšil se na něho
a on by přišel,
ještě než bych se podíval litru na dno.
Hovořili bychom, sdíleli se, popijeli,
svěřovali si, co nás trápí, hřálo by nás to
bytostně,
i když jen nadějí pozemskou –
a já bych zapomněl, že duše zemřelých
jsou opravdu větší, než byly zaživa,
ano, protože zřice je, vždycky pláčem...

Vladimír Holan

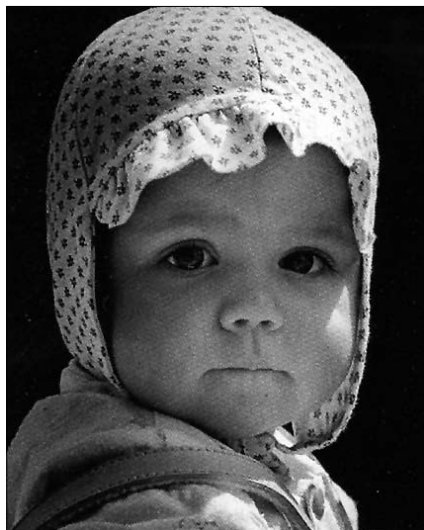

Foto: Jindřich Čermák

Úvodem

Adventní čas nevynecháváme, je pro nás důležitý. Zve k dalšímu promýšlení co je nejpodstatnější. Až na Štědrý den stavíme Betlém a rozsvěcujeme vánoční stromek. Dárky nám připomínají toho, který je Darem pro všechny, i pro chudé a odstrčené. S každým darem se má dobře hospodařit. Po dvaceti letech svobody vidíme, že některé věci za nás nikdo neudělá.

Něco z moudrosti získáme jen nasloucháním moudrým a Moudrosti (proto také pořádáme přednášky). Ke spravedlnosti se blíží ten, kdo hledá spravedlnost i pro vlastní jednání. Radu: „Dokud tě nechytí, zatloukej“, nepřijímáme. Svědomí se nezřikáme, bez něho se vše sune do pekel.

Máme víc než kolik nutně potřebujeme k obživě. Pamatovat na potřebné patří k důstojnosti člověka. Budeme vděční tříkrálovým koledníkům, když k nám přijdou. /v

UMOCNĚNÉ VÁNOCE

Boží Syn se stal člověkem! zní o Vánocích. Náš Kancionál to vysvětluje: aby nás svou smrtí vykoupil... Nic víc? Dopusťtím Božím a biskupa Karla jsem po r.1989 krátce učil věrouku. Jedna z ošemetných otázek zněla: „Má pro nás větší význam Kristův život – nebo jeho smrt?“ Tohle zajímalo i papeže Jana Pavla II. Proto doplnil růžencem tajemstvím Světla. Méně už se ví, že podobně chtěl doplnit i Krédo. Jak by to asi vypadalo? „Narodil se z Marie Panny, žil náš život, vedl nás k Otci, jehož představil, hlásal Boží Království, dával naději i hříšníkům – a stálo ho to život. Vstoupil do říše smrti, vstal z mrtvých...“ Pilát by nás asi nezajímal... Papežovi to v Krédu chybělo tak jako i v růženci. Ale okolí mu to nedoporučilo. Škoda! Mohli jsme slavit Vánoce hlubším pochopením Kristova příchodu. To můžeme i nyní, kdy nám apoštol Pavel připomíná, že „už před stvořením světa Bůh předurčil, abychom byli přijati za jeho děti skrze Ježíše Krista“. A tak důvod Kristova narození není negativní, ale pozitivní: naše Oslavení. My, jeho věrní, umíme proto na onu ošemetnou otázku dát správnou odpověď. A více se radovat...

Jan Rybář

Jen v tichu (přinejmenším vnitřním) mohu něco zaslechnout. Jen v tichu se mohu setkat se sebou, s druhým a s Bohem.

Neklid a hluk je nepřítelem naslouchání. V tichu se mohu soustředit k porozumění.

V tichu se rodí nové věci.

Ticho je životodárné.

Hyperaktivní děti především potřebují ticho, rád a klid.

Říkej dětem moudra kolik chceš,
vždycky si berou příklad z toho, jak
žiješ.

Existují dva způsoby, jak se stát prorokem. Jedním z nich je sdělit ztročeným, že jsou svobodní. To je těžká cesta Mojžíšova. Druhý způsob je sdělit těm - kteří si myslí, že jsou svobodní - že jsou v podstatě ztročení. To je ještě těžší než cesta Mojžíšova.

Richard Rohr

BLOUMÁNÍ

Vstoupili jsme slavnostně do Adventu, doby očekávání, vrcholící slavením Vánoc. První adventní neděle zahajuje církevní rok. Začínáme tedy další běh našich dnů radostným vyhlížením dobré budoucnosti.

Výhled do budoucnosti je důležitý. Ať už do ní hledíme s nadějí či s obavami. Patří to k lidské existenci. Je to součást našich plánů, našeho přemýšlení o životě, kam jej chceme směřovat, čeho chceme dosáhnout. To, co očekáváme, nás ovlivňuje v tom, jak se na to připravujeme, a zároveň nás to také vnitřně formuje. Jestliže čekáme spíše zlé věci, stavíme se mnohem více do obranné pozice, hledáme ochranu, kde se dá, jsme nejistí a ustrašení. Jestliže jsme naladěni pozitivně a předpokládáme také mnoho dobrého, sami se již chystáme aktivně vykročit vstříc dalším událostem. Přemýšlíme, jak bychom je mohli urychlit, případně jak je ještě vylepšit. Takové aktivní očekávání je někdy docela náročné. Známe to dobře právě z našich příprav na Vánoce. Často se ty přípravy změň v soutěž s ostatními o nejkrásnější slavení. Necháváme si vnutit, že k tomu patří dokonale uklizený a slavnostně vyzdobený byt, spousta dárků, hojnost cukroví a jiných vánočních specialit a šťastná a spokojená rodina kolem zářícího stromečku. Ale je to opravdu to, co od Vánoc očekáváme? Nenahrazují nám vánoční dekorace jejich vlastní smysl? Nestavíme kolem sebe kulisy, ve kterých nevíme, co vlastně chceme hrát? Má to být jen pohádka pro děti, aby si do svého života odnesly vzpomínky na krásné dětství? Jestliže dnes mnohým nevyhovuje ta křesťanská kulisa, proč by si nemohli vytvořit svůj vlastní způsob slavení Vánoc bez zneužívání Ježíška jakožto garanta všech splněných přání?

Naše očekávání vyrůstá z našich zkušeností. Když budeme neustále zdůrazňovat to, co se nepovedlo, co nás zklamalo, nepohneme se z místa. Musíme čerpat z toho dobrého a na tom stavět. Dětské očekávání je tak radostné a čisté právě proto, že ještě nebylo zraněno ve své důvěře. Dítě je dostává ve své životní výbavě, aby si snadněji vybuodovalo tu základní důvěru v běh našeho světa a s radostí se do něj zapojilo. Proto je také mládí nositelem pokroku. S nadějným očekáváním se znovu pouští do věcí, které jsme my staří již vzdali či odepsali. Vezměme si příklad z našich dětí a učme se očekávat dobré věci a vycházet jim aktivně vstříc. Pro křesťany je čekání dobré budoucnosti spojeno s Ježíšem Kristem. Je to úplně jiné očekávání, než to „ježíškovské“, a ve vánočních kulisách hojnosti se většinou ztrácí. Je to naděje nového života, jakou spojujeme s právě narozeným dítětem. U něj ještě nevidíme ani nepředvíáme něco nedobrého. Je to naděje, která nevychází z nás samých, z našich úspěchů či neúspěchů, ale z dobrého prvotního nastavení našeho světa a z důvěry, že právě proto bude i to vyústění dobré. A to tím spíše, že nám Bůh v Kristu ukázal, že jeho zaslíbení platí, ano, že jeho království již v Ježíši přišlo a stále přichází s jeho Duchem, že je mezi námi všude tam,

Slavný etolog Konrad Lorenz popisuje v jedné ze svých knih návštěvu u nějakého proslulého a uznávaného profesora. Když od profesora odcházel, zjistil, že jeho syn mu jen tak, z lumpárny, rozstříhal kabát, který si pověsil v předsíni.

„Kolik stál?“ zeptal se profesor a vysázel mu patřičnou částku rovnou v hotovosti. – „A co dál?“ zeptal se Konrad Lorenz. – „Jaké – co dál?“ nerozuměl profesor. „Škoda je nahrážena, účty jsou srovnány, ne?“ – „Ale co trest?“ ptal se Konrad Lorenz. „Nestačí přece nahradit škodu.“

Čím dál častěji si na tuhle pasáž vzpomínám. Když jsem ji četl před léty, divil jsem se profesorovi, že neví, o čem jeho host mluví. Teď vidím podobné věci všude kolem sebe a nikdo se nediví. Počínaje exministrem Kalouskem, který, když se provalilo, že jeho

blízký spolupracovník podvedl stát o miliony, ho hájil s tím, že ale daleko vyšší částku státu na svém postu vydělal, pokračuje poslancem Wolfem, který najednou taky nic nespáchal, protože škoda jaksi zmizela – a konče rychlokvašenými absolventy plzeňských práv. Už je mi trapně připomínat znova Marka Bendu, ale on sám je bohužel nejzářivějším příkladem toho, kam se norma posunula. Když už pod nátlakem přizná, že získat dva tituly za jednu práci a natáhnout písmenka zavání až dětinským podvodem, klidně obratem nabídně: „Ale já to při nejbližší příležitosti napravím.“ A nikdo se nerozkřikne: „Ale vy jste na naší škole spáchal podvod, studente! Její práh už nepřekročíte!“ Natož aby mu někdo, třeba jen šeptem, připomněl, že podvodník by asi neměl být ani poslancem, natož šéfem výboru, který na právo a zákonnost dohlíží. Pak by možná přejel mráz po zádech i všem těm policejním důstojníkům, kteří o víkendech absolvovali celé ročníky a o dovolené

opisovali jeden od druhého práce, které se zčásti stejně ztratily. A slouží dál...

Jenže – vyšli snad plzeňští studenti (myslím ty řádné) do ulic s transparenty: „My jsme poctiví a chceme poctivou školu!“? A když už nevyšli oni, vyšli jiní, v celé republice? Aby dali demonstrativně najevo rozhořčení, že to, co si oni musejí oddřít, dostanou jiní bez námahy? „Zamezte podvodům v Plzni, ať stín podezření nepadne i na nás!“ Dali průchod svému vzteku všichni „skuteční JUDři“, že a) na ně teď bude národ rovněž hledět s nedůvěrou a že b) stejné benefity jako oni pobírají i ti, kteří si je nezaslouží? Nevymezuje-li se zlo vůči mně, musím se přece sám vymezit vůči zlu! Jinak mě pohltí a sežere.

Takže jediný, kdo demonstrativně křičí, je nakonec chomutovská primátorka Řápková. Dobře že žaluje školu, která ji donutila zapomenout nejen látku, ale i jména profesorů a vnutila jí zápočet dřív, než začal seminář. Měla by podle mě začalovat i profesora, který si dovolil zemřít, než jí mohl něco hodnověrného potvrdit. Doufám, že to dotáhne až k žádosti o přezkoušení nezávislou komisí. Nejlepším důkazem studia přece nejsou indexy, ale vědomosti, paní primátorko!

Proč mě to tak bere zrovna teď? Protože vím, že v úterý mi to nedá a znova půjdu na Národní třídu. A budu vzpomínat, jak jsme se tam v mrazu chvěli, když kordony začaly stlačovat dav, a jak jsme věděli přesně, proč tam jsme a proti čemu se vymezujeme. A teď tam budeme jen tak bloumat.

Josef Klíma, LN 14.11.2009

Co ti prospívá, jestliže Kristus kdysi přišel v těle, jestli nepřišel i do tvé duše.

Modleme se, aby se jeho příchod k nám uskutečňoval denně a abychom mohli říci: Nežiji již já, ale žije ve mně Kristus.

Origenes

kde mu otvíráme svá srdce.

Chci vám přát takovou dobrou naději nejen pro tento Advent, ale i do dalších dnů a let. A chci vás pozvat k hledání toho dobrého, na čem se dá stavět lidský život a budovat dobrá budoucnost pro nás pro všechny, k očekávání dobrých věcí, které samo o sobě nás k nim již může také nasměrovat.

Jiřina Kačenová,
evangelická farářka v Letohradě

CO SI PŘEJEŠ?

Už kdysi dávno řekli lidé Bohu: „Nemluv nám do života“.

Vidíme, kam to dojde, když si žijeme po svém. F.M. Dostojevský vložil do úst jednomu Karamazovi větu: „Není-li Boha – pak je vše dovoleno“. Sluha Smerďjakov to slyšel, ale vyložil si to jinak. „Vše je dovoleno!“, vzal sekyru a zabil starého Karamazova.

Dostojevský viděl dopředu, ale hrůzu 1. světové války si představit nemohl, natož zběsilost chátřů v těch dvou následujících diktaturách.

Bůh se pro nás svobodně rozhodl, stvořil nás jako svobodné bytosti – nebude naši svobodu omezovat. My se svobodně stavíme buď na stranu života nebo na stranu svévolle. Škoda, že nejsme ochotní zabránit, aby si některá trápení nemuseli někteří lidé vypít až do dna.

Boží pomoc většinou přijímáme až když máme plně kalhoty. Mesiáš mohl přijít o mnoho dřív, kdyby o něj židé stáli.

I my jej přijímáme povrchně. Ježíšovým příchodem se dost změnil život a okolí těch, kteří jej přijali. Ale svět se mohl změnit k lepšímu mnohem a mnohem více.

Boží království přichází tam, kde lidé přijmou Ježíšovy zásady. Ježíš mnohokrát vysvětloval, že neudělá ve světě převrat, že se neujme vlády jako pozemští vládci. Trápil se lidskou povrchností a našim nepřijetím, které mu svazuje ruce. Je mu smutno z našeho nezájmu a je mu špatně z naší svévolle.

Bůh se našťáště neurazil, není jako člověk; dodneška se k nám neobrátí zády.

Můžeme žít vděčností za pomocnou a zachraňující ruku. Žijeme nadějí, že ani jeden kající hříšník nebude odmítnut.

Proto někdo denně děkuje Bohu za svobodu v naší zemi.

Někdo denně děkuje Bohu za to, že ho známe, že známe Ježíšův statečný příběh. Někdo denně děkuje Bohu za zdraví, za manželství, za děti ...

Někdo nepokládá dary života za samozřejmost, pečuje o svou radost ze života a udržuje si hladinu důvodu (motiv) k dalšímu dobrému jednání.

Naněkolikrát jsme Bohu vděční.

Jako úlevu a vysvobození slyší Ježíšův hlas ti, kteří byli poškozeni. Ježíš jim vrací ukradenou čest a spravedlnost.

Jako úlevu a vysvobození slyšíme Ježíšův hlas my, kteří jsme poškodili druhé a není v našich silách napravit úplně to, co jsme jim zůstali dlužní. (Např. pomluva se nedá zastavit, šíří se jak kruhy na vodě, když do ní hodíme kámen.) Bůh se ujímá poškozených a za nás jim naši nespravedlnost vynahrazuje.

Je pro nás úlevou, že nemusíme umlčovat svoje svědomí nebo se ho zřikat, můžeme přiznat vinu a prosit o odpuštění. Má smysl napravovat to, co jsme schopni napravit.

ZE VŠECH SVÁTKŮ SE U NÁS NEJVÍCE SLAVÍ VÁNOCE

Naučit se slavit je umění. Těšení je krásné, hloubí očekávaný prožitek. Podporuje naši vynalézavost čím udělat druhým radost, je pobídkou při úklidu, pečení a přípravách na svátky. Nejdůležitější je umět žasnout.

Za mého dětství jsme celý Advent ráno chodili na roráty, některé písně z nich jsme zpívali večer doma. Mikuláš byl laskavý a velkorysý, čerty držel pevně na uzdě, stačil pohled a pekelníci hned schlípli. Ceremoniál byl bohatý, s humorem a pevnými pravidly, aby děti věděly co je čeká a moc se nebály. Věděli jsme, že Mikuláš je ustrojený, ale přemlouvali jsme rodiče, aby se někdo ustrojil a Mikuláš mohl přijít. Děti mají smysl pro hru. (Později jsem si uvědomil jednu vadu, děti tenkrát měly ukázat jak se modlí. Odříkávaly, někdy vyděšeně, slova modliteb.)

Můžeme a máme si odpustit i sami sobě. Můžeme se znovu usmívat, znovu nám může chutnat život.

Toto všechno je také částí přínosu Ježíšova přátelství.

Máme štěstí, že v Ježíšově době žijeme. Ledacos se splnilo, naše postavení se hodně změnilo.

Sluší nám a patří se vyznávat své viny (je to poctivě a spravedlivě).

Ale vyznáváme se nejen z toho, co jsme způsobili zlého, ale i z toho, co dobrého jsme zanedbali. Nevykonám-li, co jsem mohl vykonat, zůstává tam prázdná díra. Šídíme sebe i druhé.

Co v letošním Adventu chceme přijmout?

O co budou usilovat naši blízcí?

Co očekávám od Adventu a od Vánoc, co si nejvíce přeji?

Betlém byl pro nás doma důležitější než stromček. Dárků mnoho nebylo, ale měli jsme nádherný program. Zpívali jsme koledy, četli nahlas poezii a vánoční příběhy z knih, nad štědrovečerními zvyky jsme si povídali o jejich smyslu, vypravovalo se. Radovali jsme se i z praktických dárků, když jsem v páté třídě dostal spodky, chtěl jsem v nich celý večer chodit. S bratrancem jsme totiž byli poslední, kteří dosud nosili do školy pod kalhoty (tenkrát většinou tepláky) rejžkované punčocháče. To pro nás bylo potupné. Na půlnoční jsem byl až v pozdějším věku. O půlnoci jsem nebyl nikdy ke vzbuzení.

I Vánoce na vojně měly své kouzlo. Poměry tam byly hrozné, po oba roky jsem se hlásil do stráže. Ticho a samota v zasněženém lese i stesk po blízkosti může odkrývat to podstatné. Však Ježíš přišel i pro všelijak hladové.

Při kaplanování v Náchodě jsme s farníky přemýšleli jak zabránit tomu, aby dojem z vánočních dárků nepřevázil vlastní obsah Vánoc. Od r. 1976 máme v kostele „svíčkovou“ (500 svíček), narození Ježíše nejprve slavíme společně v kostele a teprve pak každá rodina doma. Odpoledne mohou do kostela přijít i malé děti. Ani se nemůžeme vejít, tolik lidí na půlnoční nikdy nechodilo. Odpolední „svíčková“ se tak osvědčila, že jsme vloni „půlnoční“ už ani neměli.

Za totality se dobře o půlnoční kázalo, přicházeli lidé hladoví něco slyšet. Dnes jsme už „syti“ ...

Závidím židům jak umí slavit a jak si udržují živou tradici (tradice znamená předávání). Na přednášce pana dr. Leo Pavláta se ho kdosi ptal, zda se židé o šabesovém večeru dívají na televizi? Udiveně odpověděl: „Prosím vás, my máme v rodinách krásný program, kdy by se díval na televizi?“

Plánujeme s mužskými vyprávění, jak se v které rodině slaví Vánoce. Je důležité, aby tradice neupadaly a vedly k pochopení smyslu toho co slavíme.

My věřící pohádkového „Ježíška“ nepotřebujeme, na rozdíl od Ježíše nadřujeme bohatým. (Ani zbožné lži se nevyplácí. Když si se čtyřletá holčička ptala: „Mami, kdy se Ježíšek narodil?“ „Před dvěma tisíci lety.“ „Tak on nevyrost?“)

Dnešní konzum krade Advent. Chraňme si jej.

Proti našim předkům se necháváme uhonit množstvím věcí, proto nám mnohem více hrozí, že se třeba na Štědrý den pohádáme. Je důležité o tomto nebezpečí v rodině předem mluvit a poradit se, jak tomu předejít, na co je třeba si dávat pozor. (Nejvíce rozdů bývá po Vánocích a po rodinné dovolené. Vkládáme do nich nepřiměřená očekávání, přečenujeme sami sebe a podceníme náročnost spolupráce, které je zapotřebí více než ve všední dny.)

Ať se nám všem podaří naslouchat ...

/v

/v

V. Cepl

UŽÍVÁNÍ ŽIVOTA

Onehdy mi přišlo na mysl, jestli si vlastně umím užívat života. Lidé tohle umění u druhých obdivují, anebo jim ho závidí. Když v duchu probírám všechny uživatele, které znám, uvědomuju si, že ti si takovéhle otázky nekladou. Přítakají životu a berou věci tak, jak přicházejí.

Užívání života je úzce spjaté s těšením. Kdo se na něco těší, tak si to buď užije, nebo si, je-li zákonitě zklamán, užil už dostatečně samotného těšení. Vzpomínám, jak jsem v mládí jezdil za rodiči z Prahy do Hronova. Povídání o mém filmařském životě bylo pro rodiče velkým svátkem. Máma u plotny dychtivě hltala každé slovo. Když potřebovala pro něco odskočit, naléhavě žádala, abych nic nevyprávěl a na ni počkal, že si to chce taky užít. Radost ze sounáležitosti je asi radostí z největších.

Když člověk něco dělá rád, tak si života užívá. Kolik lidí je šťastných u své milované práce, kolika z nich ale život pohasíná u mytí nádobí, žehlení košil, při návštěvě tchyně nebo malování kuchyně. Jaká radost potkat ty, kteří, co dělají, dělají rádi a s chutí. Jaká rozkoš v překonání sebe sama, jak sladké je vítězství nad leností!

Zdálo by se, že k užívání musí mít člověk podmínky. Kolikrát se mi potvrdilo, že ti, co je měli ideální, si života neužívali, a naopak ti životem pronásledovaní se z něj těšili. Někdy dokonce jako by ani nezáleželo na podmínce základní, na zdraví. Jedna mladá žena, nemocná rakovinou, mi do kamery řekla, že si nikdy před nemocí života neužívala tak jako teď. Nikdy předtím neuměla tou měrou ocenit, že má hodného muže a zdravé děti. A já se styděl, že jako úplně zdravý to zdaleka tak neumím.

Schopnost radovat se ze života nám už asi nadělili sudičky. A v podmínkách, do kterých jsme se narodili a v kterých nám je dáno žít, si buď života užíváme, nebo nad ním bédujeme, ať jsme bohatí či chudí, slavní nebo obyčejní, ať je u vesla pravice či levice, máme-li za humny moře či hory. To všechno hraje

BÁL JSEM SE, ŽE ZTRATÍM ČEST

Zemřel další vynikající soudce Prof. Vojtěch Cepl, emeritní soudce Ústavního soudu.

Před lety uvažoval o sepsání životopisu, práce však zůstala nedokončená. Následující úryvek pochází z rozhovorů pro připravovanou knihu.

Vojtěch Cepl

Jaké vlastnosti musí mít dobrý soudce?

Nejdůležitější kvalifikací je charakter. Klíčové slovo je ctiholdnost: musí to být ctiholdný člověk. Čeština má ohromnou zásobu označení pro ctnosti, nectnosti a hříchy, o to už se postarala církev. A ta slova se dají pěkně řadit do škály: šibal, šikula, šibr, podvodník... Lidé si málo uvědomují, že morálka, soustava norem, je nejdůležitější definiční znak každého společenství. Ale k tomu jsem se i já dopracoval na konci života, to jsem na začátku nevěděl.

Jak jste měli v rodině pravidla v době vašeho dětství?

Velice přísně se vyžadovalo nelhat. Naše babička a moje matka zavedla ovšem tak odzbrojující ceplovskou upřímnost, až je to pak pro lidi trochu shocking. Já jsem to zdědil a pochopitelně mi to pak začaly dělat moje děti.

Co vás přivedlo k tomu, že jste se stal právníkem? V roce 1956 to přece pro mladého skauta z měšťanské rodiny, potomka agrárních politiků nemohlo být nic lákavého?

Hm, to mi říkal staříčkový profesor Chmel taky, kdy jsem ho potkal na Hanspaulce. Za první republiky dělal novináře v agrárnickém deníku Venkov, dotáhl na ministerského náměstka. „Kam jsi šel, Vojto?“ - „Na práva.“ - „To by se tvůj táta v hrobě obrátil, vždyť žádné právo není.“ A pak se s velkým zájmem vyptával na učitele: „Ještě je tam ten blbeček komunistický, Tureček?“ To totiž býval katolický génius přes právní dějiny, v roce 1948 vstoupil do KSČ a udělali ho děkanem.

Ale znovu: co vás na tom lákalo?

Těch vlivů bylo víc. Skautský oddíl - sedmadvacítka, v Dejvicích - do mě naplomboval komplex mesianismu. Čím víc jsem bral rozum, tím víc jsem si říkal, že by se mělo se společností něco dělat. K tomu připočtete osudy širší rodiny. To byla celá třída lidí, o níž se tolik nemluví: prvorepubliková inteligence, kterou režim nezavřel, ale utrá

asi jen malou roli. Vždycky se mi zdálo, že nejspokojenějšími a nejsvobodnějšími uživači nebyli ti, co se nevážou a odvážou, ale činorodí majitelé myšlenek, nápadů, koníčků a kamarádů.

Protože - slovo klasika - „Jenom ten je vpravdě šťasten, kdo života užívá.“ V Prodané nevěstě to chlapi přesvědčivě a unisono tvrdí se sklenicí zlatého moku v ruce. Věřím, že ten není podmínkou. Na sucho to jde taky, ale víc to bolí.

Jan Špáta

pil. Nebo kamarádi ze skauta, kteří skončili v Jáchymově. Počátek padesátých let byl děs: bál jsem se neustále, že budu zavřený.

Čeho přesně jste se na tom bál? Násilí? Ztráty svobody?

Že selžu. Že ztratím čest. A k právům byl ještě jeden motiv. Otec patřil za války do skupiny sekčních šéfů, kteří poslouchali Londýn a plánovali, jak řídit po porážce Němců republiku. Říkal jsem si, že člověk, který chce měnit společnost, o ní musí něco vědět. Lákala mě sociologie. Vypsal jsem si citát z jedné ruské knížky, v níž jakémusi revolucionáři říkají: Kdybys místo toho svého běsnění a shánění trhavin raději seděl a studoval, jak je společnost uspořádána, udělal bys lépe.

Jaká byla právnická fakulta v roce 1956, už po Chruščovově projevu o zločinech Stalinovy éry?

No hrozná. Socialismus už se soukromým právem moc nepočítal, ještě tak nějaké rozvody a pár malých sporečků, to mělo být skomírající řemeslo. První zážitek byl z velké posluchárny, kde čekal Průša, holohlavý docent z katedry sovětského práva. Koukal na Hradčana, pak se k nám otočil a spustil: „Soudruzi, musím vám říct o důležitých změnách na sjezdu KSSS...“ A najednou začal plakat. Bylo mi trapně. Takovej starej chlap a takhle brečí kvůli Stalinovi? A když jsem se rozhlídl, objevil jsem tam tři čtyři další medvídky, kteří se na to dívali stejně. Do toho ročníku se totiž nashromáždili trochu starší uchazeči, z právnických rodin se špatným původem, a o práva byl takový nezájem, že brali každého. Akorát bylo jasné, že vzdělávat se budeme muset sami.

LN, 28.11. 2009

ÚCTA K ŽIVOTU

Jen po špičkách
bližíme se ke kolébce
abychom nenarušili
tajemné dvojzpěvy
dětského pláče
a maminciny písně

Jen po špičkách
bližíme se k loďce
ukrývající tělo
připravené k plavbě
do věčnosti

Jen po špičkách
bližíme se s obdivem
k rozkvetlé růži
Malého Prince
plní touhy
aby nikdy neuvadla
a zvěstovala všem
velikost života

Josef Veselý, Z království bezmocných

NEDIVTE SE NIČEMU, TŘETINU NÁRODA TVOŘÍ PITOMCI

Slavomil Hubálek

Ze stránek internetových serverů, z televizních obrazovek či z novin se mohlo tento týden zdát, že Češi mohutně oslavili 20. výročí listopadové revoluce. Ve skutečnosti tomu tak nebylo. Proč? Na to odpovídá známý psycholog Sl. Hubálek.

Uplýnulo dvacet let od doby, co jsme opět získali svobodu. Proč jsou ale mnozí Češi tak skeptičtí i ve dnech, kdy je důvod slavit?

Řekl bych - jak kteří. Ti, kteří milují svobodu, rádi cestují a umějí cizí jazyk, u těch přetrvává nadšení, že jsme konečně svobodní. Ale ve společnosti jsou vždy lidi, kterým to nic neříká, kteří se jinde nedomluví, jsou to ti, co mají „ty králíci“. Těm svoboda skoro téměř nic neříká.

Nejste na podobné lidi moc příkrý?

Skutečně existuje kategorie lidí, kteří k životu svobodu moc nepotřebují. Výzkumy ukazují, že je to kolem pětiny lidí. Ti na bývalém režimu oceňovali sociální jistoty, jistotu pracovního místa či větší bezpečnost na ulicích.

To je dost velká skupina občanů. Existuje pro to nějaká psychologická či jiná danost?

Stačí se podívat na takzvanou distribuci inteligence. Ve společnosti je třetina lidí, kteří jsou prostě pitomí. Jsou hloupí.

U nás žije třetina pitomců?

Průměrné IQ 100 není žádný zárazek z pohledu schopností či výkonnosti. Polovina lidí má přitom IQ pod 100. Hodně z nich je hloupých. To ovšem neplatí jen pro Česko, to platí obecně. Pak existují znaky platné pro určité národní společenství.

Ty jsou v případě Čechů jaké?

Psychologové se léta dohadovali, zda existuje něco jako psychologie národů. Já jsem tvrdil, že existuje psychologie Čecha, psychologie Němce či Rusa, dlouho odmítal, dnes se také domnívám, že existuje. Stejně jako jistě vzorce chování u toho kterého národa.

Zopakuj otázkou: jaké znaky jsou charakteristické pro Čechy?

Je to malověrnost, skepse, zvláštní směsice převažujícího buranství a současně výjimečného štěstí na několik výjimečných osobností. Za ty považují Karla Havlíčka Borovského, T.G. Masaryka a Karla Čapka. Všichni tři varovali před levicí, marxismem a komunismem a přesto jsme první země, kde zvítězila komunistická strana v demokratických volbách. A to v roce 1946. Národ se prostě zachoval nepoučitelně. To o nás hodně vypovídá.

Historik Dušan Třeštík říkal, že Češi jsou národ, který přišel z venkova do měst při průmyslové revoluci a že i proto si

uchoval v chování rysy maloměšťáka. Je to tak?

Přesně tak. To je to, čemu říkám buranství. Navíc jsme národnostně a rasově směska. Někde jsem napsal, že jsme voříšci Evropy. To málokdo u nás rád slyší.

Tak ať se podívá do rodných listů čtyři generace dozadu. Bývá to neuvěřitelná směska. To je jeden náš kořen a druhý je implantovaný falešnou stopou národního obrození, která vyústila v Aloise Jiráka a Zdeňka Nejedlého a snažila se nám namluvit něco o naší výjimečnosti a statečnosti husitů. Vždyť i mýty z rukopisů, které se ukázaly jako falza, jsou součástí naší národní identity.

Projevuje se dodnes to, že jsme byli národ vesnický a maloměstský?

Ano, v naší typické opatrnosti. Ohnout se, neprovokovat a s vrchností pokud možno vyjít co nejlíp a současně si o tom myslet své. Jak říká nadporučík Lukáš ve Švejkovi: „Budme Češi, ale nemusí o tom nikdo vědět.“ Pokračovali jsme i po druhé světové válce v tradici loajálního rakouskouherského úředníka. Jen se podívejte na loajalitu ke komunistické straně. Prošlo jí celkem sedm milionů lidí!

Ohnout se a neprovokovat. Bylo důsledkem toho, že zatímco polská Solidarity měla miliony členů, tak u nás bylo jen pár stovek disidentů proti komunistickému režimu?

To je přesně ono. K tomu přidejme neuvěřitelný nešvar české národní povahy – nevážít si svých hrdinů, naopak je zesměšnit či dokonce potrestat. Podívejme se na úděsný osud Heliodora Píky, Milady Horákové, letců v britské armádě či vojáků v zahraničních vojscích. Parašutisté, kteří zabili Heydricha, se dočkali pomníku po desetiletích. To je nestoudné. Stovky řádových sester bylo v 50. letech uvězněných. Bylo jim nabídnuto, že ta, která sundá řeholní šat, může odejít na svobodu. Byly statečné, téměř žádná to neudělala. Místo úcty se národ jeptiškám vysmíval. Zbabělá část národa se mstila hrdinům a vytěsnila je, aby zamaskovala svoji vlastní zbabělost a ta jim nebyla připomínána.

MF DNES, 20.1.2009

CO KDYBYCHOM POUŽÍVALI BIBLI JAKO MOBIL?

Tak si říkám, co kdybychom s bibli zacházeli jako s mobilem...

Co kdybychom ji nosili neustále v kabelce nebo v tašce?

Co kdybychom se pro ni vrátili, kdybychom ji zapomněli doma?

Co kdybychom si v ní během dne párkrát zalistovali?

Co kdybychom skrze ni přijímali textové zprávy?

Co kdybychom s ní zacházeli tak, jako bychom se bez ní nemohli obejít?

Co kdybychom ji koupili dětem jako dárek?

Co kdybychom ji používali na cestách?

Co kdybychom ji používali ve stavu nouze?

A nakonec... na rozdíl od mobilu se nemusíte bát, že by Vaše bible byla někdy odpojená ze sítě. Účet byl zaplacen.

K VÝROČÍ LISTOPADU

Po vysvěcení na kněze ve valdické věznici jsem slíbil biskupu Otčenáškově, že mu za to po propuštění půjdu pracovat do jeho diecéze. Proto mne tam po návratu z Innsbrucku P. Šilhan poslal. Bylo nás v Hradci Králové 5 a další 2 blízko. Jenže normalizace vše zvrátila a na příkaz KCT (krajského církevního tajemníka) jsem byl poslán do Poříčí u Trutnova. Strašili mne, že je tam duchovní pustina, cikáni a zlatokopové. Že je to daleko od života... A nebylo. Tehdy jsem netušil, že se tam brzy vytvoří protistátní ohnisko. Poříčí je předměstí Trutnova, který má dnes 35.000 obyvatel; třetí největší město východních Čech. A jádrná katolická farnost. V roce 1970 byl na Hrádeček u Trutnova vykázán Václav Havel. Našel práci v pivovaru a brzy se sem sjížděla individua zvaná zaprodanci, ztracenci, pomatenci, disidenti. První s kým jsem se dostal do styku byl Havlův dlouholetý přítel a osobní fotograf Bohdan Holomíček. Lidé zde měli možnost pozorovat v pivovaru dva tajné, hlídající každý Havlův krok. A proti jeho chalupě se objevila budka na kuří nožce s pozorovatelem. Pozdější zděná pozorovatelná tam stojí dodnes. Havlova chalupa se stala středem „alternativní“ politiky v ČSSR. StB mělo plné ruce práce. Navíc v blízkých Janských lázních byly františkánky a v Albericích Sestry N. Svátosti s generální představenou. Při častých kontrolách dopravní policie jsem měl výhodu: v občance razítko – „zaměstnan u ONV Trutnov od 1.12.1969“. (To jsem měl dost dlouho, dokud neměnili legitimace a dodali tam „církevní osoba“). 17.11.1989 se vše začalo rychle měnit – z neznámého Havla se stal prezident a i pumpař se chlubil: teď tu, pane Rybář, právě tankoval sám prezident!! A někdejší pekařský pomocník Richard Sacher mně najednou ministroval jako ministr vnitra... Dodnes chodím rád na vycházku na Hrádeček. Je tam teď klidno a když jsou pod strohy venku červená proutěná křesla, neodvážil bych se vzít za kliku. Ať má po letech vzruchu klid... Jan Rybář

AKTUALITY

Děti, které na jaře přijmou pozvání ke Stolu Páně, se připravují každou středu na Kunčicích při bohoslužbě pro děti v 17.30 h.

Adventní duchovní obnova - v sobotu 12.12. v Orlovně od 9.30 do 12 h.

Adventní koncert - v neděli 13.12. v 15 h. v kostele sv. Václava. „Staročeské roráty“ zazpívá sbor Familia Cantorum. Následně budeme slavít **adventní bohoslužbu pokání.**

Vánoční koncert ZUŠ

9.12. v 17 h. - Dům kultury

Vánoční koncert ŽKS Canzonetta

a **Pěveckého hlasového studia**
18.12. v 18 h. – evangelický kostel

Bohoslužby:

Štědrý den 24.12. mše v 16 h. na Orlici
Bohoslužby o **Slavnosti Narození Páně**
25.12.

7.15 h. Letohrad

8.45 h. Lukavice

10.15 h. Orlice - Familia Cantorum uvede
Rybovu mši: „Hej, místě“

26.12. na svátek sv. Štěpána v 15 h.
v Orlovně děti předvedou
pásmo koled a říkadel

Poděkování za „starý rok“

31.12. v 17 h. na Kunčicích

Vánoční koncert CORALE (sbor žamberckého gymnázia) 3.1. v 16.30 h. v kostele sv. Václava.

Život Boží krtem přijali

15.11. Veronika Foglová

Ke vzkříšení jsme vyprovodili

13.11. Václava Rychlého 75 let

16.11. Karla Motla 80 let

ZÁPIS Z FARNÍ RADY 11.11.

- V každém z našich kostelů je betlém. Hledáme ochotné lidi, kteří by se starali – každý o místní betlém.
- Žamberckému muzeu půjčíme na výstavu do Vánoc betlém z orlického kostela. V pátek 20.11. od 17 hod. na faru zveme k poděkování všechny, kteří pomáhali na svatováclavské slavnosti.

PROŽÍVÁNÍ ADVENTU

V čase adventu si znovu chceme všimnout pro nás dělá Pán Ježíš a co pro nás dělají lidé okolo nás.

Nepovažujeme za samozřejmost, že o nás rodiče pečují, že máme vyžehlené prádlo, nevražící dveře, ledničku plnou jídla, peníze na kapesné, nepovažujeme za samozřejmost, když děti doma pomáhají, když se s lidmi vzájemně zdravíme nebo že se na nás prodavačky usmívají.

Na všem dobrém má také svůj podíl Bůh. Od něj jsme dostali život a lidi, kteří nás mají rádi. I nás vytvořil tak, že jsme schopni si navzájem pomáhat.

Nejvíce nám pomáhá Pán Ježíš. Ukázal nám, že nejdůležitější je mít dobré srdce.

Aby se naše adventní pozorování jen tak neztratilo, budeme si v sobotu večer v rodinách říkat, co všechno jsme v týdnu zažili pěkného a kdo nám pomohl. Na znamení vděčnosti Bohu a lidem dáme v neděli při bohoslužbách v orlickém kostele do jeslí trochu slámy. Přibývající sláma v jeslích nám bude připomínat, jak každým dobrým činem narůstá ve světě dobro.

Jako děti vidí, že přispíváme svými penězi na sbírku při bohoslužbě, tak má smysl dát do jeslí hrst slámy, když jsme doma s dětmi ocenili ochotu členů rodiny. Nemůžeme předat dětem něco, co sami nemáme nebo neumíme. Kde jinde než doma od rodičů se mohou děti naučit připravě na Vánoce.

Akce pro misie: Naše děti jsou ochotné malovat vánoční pohlednice. Příští neděli přinesou děti pohlednice do kostelů, abyste si je mohli koupit. Získané peníze pošleme potřebným lidem do misí. Jedna pohlednice za 5 Kč.

Jeden dárek navíc. Kdo z našich dětí chce, může chudým dětem v misích pořídit dárek (kartáček na zuby, hřeben, knížku, pastelky...). Dárky nelze posílat, kdo chce věnovat dárek, ať napíše na lístek co chce koupit a vloží ho s patričním obnosem do obálky. Obálku může přinést některou adventní neděli do kostela. Děti budou obálky přinášet v obětním průvodu do jeslí v orlickém kostele. V ostatních kostelech se budou obálky dávat na místo, kde bude stát betlém.

- Do sakristie orlického kostela pořídíme koberec.
- Kříž na věžičce orlického kostela bude opraven na jaře.
- Pětina ambítů, včetně věžičky, na Kopečku je znovu pokryta. Část dřevěné venkovní římsy, nahnilé trámy a prkna podbití byly vyměněny. Firma Laspon a klempířství pana Brokeše z Lanškrouna odvedla dobrou práci. Každému je můžeme doporučit. Stav střechy kaple se velice zhoršil, vlivem zatékající vody odpadávají dvě římsy a promáčí se klenba a z ní odpadává malba stropu. Příští rok nutně potřebujeme opravit

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2010

S prvními lednovými dny se k nám blíží i tradiční Tříkrálová sbírka, tentokrát jubilejní desátá. Sbírk

bude probíhat v termínu od 1.-14. ledna 2010 a její výtěžek je určen na charitní projekty. Charita společně s farnostmi TS organizuje v padesáti městech a vesnicích okresu, a jen díky asistentům a koledníkům, kteří nám ve svém volném čase nezištně pomáhají, může být tato sbírka v tak velkém měřítku vůbec uskutečněna. Místní asistenti si v obci seženou určitý počet koledujících skupinek, a např. loni tak v našem ústeckoorlickém regionu chodilo 413 skupinek koledníků. To znamená, že s Tříkrálovou sbírkou nám pomáhalo kolem 1.600 mladých koledníků a asistentů, kterým velmi děkujeme za jejich obětavost.

Jsme rádi, že za deset let u vás získala Tříkrálová sbírka důvěru. Mnozí naši asistenti říkají, že lidé už na koledníky čekají a těší se na ně, v některých místech s koledníky vyráží i zástupci obecního úřadu nebo pan farář... Taková ochota a zájem se nedají vyvážit penězi, ale snad jen tím, co si tak lidé mezi sebou předávají - dobrou vůli, úsměvy, solidaritu.

Výtěžek 10. Tříkrálové sbírky bude použit podobně jako loni: na provozní náklady Občanské poradny, Charitní ošetrovatelské a pečovatelské služby, Centra Pod střechou, Domu pokojného stáří v Ústí n.O., Rodinného centra Kopretina v Horní Sloupnici, na osobní asistenci, na přímou pomoc potřebným, na Regionální půjčovnu kompenzačních pomůcek a na Fond rozvoje stávajících nebo nově vzniklých charitních projektů.

vit trávomí a vyměnit krytinu.

- Žádáme o granty:

Na opravu krytiny zvonice v Letohradě, na opravu Kopečku, na opravu venkovní omítky kostela sv. Václava, na restaurování dveří kostela sv. Václava, na opravu márníce na Kunčicích. Na restaurování obrazů křížové cesty na Orlici.

- Příští rok se začnou opravovat varhany letohradského kostela.

- ve středu 9.12. pořádá ZUŠ koncert, proto v tento den nebude dětská bohoslužba.

- Na Silvestra bude děkovaná bohoslužba na Kunčicích.

- Finančně přispějeme na duchovní program ve Fryštáku, pro starší děti, které chodí na náboženství.

- Jsme rádi, že do kostela chodí rodiče s dětmi. Poslední dobou se ale zvyšuje hluk nevhodnými hračkami, které děti do kostela nosí. Prosíme rodiče o nápravu.

- Příští se FR sejde 8.12. v 19 h. na faře.

zapsala: Jana Skalická

A JAK DOPADLA TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA V R. 2009?

V orlickoústeckém regionu koledovalo celkem 413 skupinek, které vykoledovaly celkem 1.767.805,50 Kč. Tato částka byla odeslána na konto Tříkrálové sbírky u Charity ČR, která část prostředků použila na organizaci TS a jako rezervu na humanitární projekty, a nám se zpět vrátilo 1.170.450,- Kč. Tato částka byla použita podle záměrů TS na zakoupení pomůcek do Regionální půjčovny kompenzačních pomůcek, na pečovatelskou službu v Ústí n.O., Lanškrouně, Letohradě a v Domě pokojného stáří v Ústí - Kerharticích, do Centra Pod střechou v Letohradě na volnočasové aktivity Mateřského centra a Nízkoprahového centra, na Rodinné centrum Sloupnice, Osobní asistenci, Občanskou poradnu a přímou pomoc potřebným občanům z celého regionu. V rámci této přímé pomoci bylo rozděleno 206.000 Kč. Děkujeme vám všem, kteří koledníky přijmete i tentokrát.

POMOC OBĚTEM ZEMĚTŘESENÍ NA SUMATŘE

Pracovníci Charity ČR pomáhají na Sumatře obětem zemětřesení, které tuto oblast postihlo 30.září 2009. V regionu nyní zuří prudké tropické deště. V rámci první humanitární akce dopravila německá Charita v součinnosti s Charitou ČR do oblastí 700 stanů, které jsou spolu s dekami rozdělovány lidem ve venkovských oblastech. Připravuje se distribuce hygienických potřeb a nástrojů pro odklizení trosk.

Na pomoc obětem zemětřesení zřídila ACHO sbírkové konto u KB Olomouc, číslo účtu: 435741530247/0100, kam mohou případní dárci přispívat.

ARCIDIECÉZNÍ CHARITA OLOMOUC DODALA UKRAJINSKÝM DĚTEM LÉKY NA CHRÍPKU

Podle tiskové zprávy CHČR ze 4.11. ACH Olomouc dodala první humanitární pomoc (respirátory, vitamíny, léky atd.) do oblastí na Ukrajině, které zasáhla chřipková epidemie. Pomoc směřuje do Ternopilské, Lvovské a Ivano-frankivské oblasti, se kterými ACHO spolupracuje formou dlouhodobých charitních projektů Děti ulice a Dětský domov. Podle oficiálního serveru Ternopilské oblasti bylo 2.11. v této oblasti evidováno 39.731 osob, nakažených virem prasečí chřipky, z toho 20.027 dětí).

Veřejnou sbírku na pomoc Ukrajině lze podpořit finančním darem na číslo účtu: 43-920570217/0100 u KB Olomouc.

Na oba účely je možno přispět také přímo na pobočkách Oblastní charity v Ústí nad Orlicí, 17. listopadu 69, tel. 465 520 520 nebo v Letohradě, Na Kopečku 356, tel. 465 621 281.

Děkujeme vám. *Za OCH: Iva Marková*

BESEDY SE SNOUBENCI A NOVOMANŽELY

(víra není podmínkou)
od 10. ledna každou neděli
v 19 hod. na faře

Téma:

- k čemu je manželství dobré
- rozdily mezi mužem a ženou, čím se můžeme navzájem obdarovat
- zamilovanost a láska
- umění komunikace
- pravidla soužití (odpuštění, řešení sporů, hádek ...)
- soužití s rodiči (pravidla, výhody a úskalí)
- hospodaření s penězi
- trávení volného času
- výchova dětí
- obsah manželského slibu
- posláním manželů
- příprava na svatební obřad

ZIMNÍ SLUNOV RAT DAL VZNIKOUT NEJEN NAŠIM VÁNOCŮM

Když lstivý Loki ze starogermánské mytologie zabil zářivého boha Baldra, za zemi v ten moment nastala tma a krutá zima trápila lidi i zvířata. Zdálo se, že život na zemi navždy skončil. Bohyně podsvětí na prosbu jeho matky vrátila Baldra mezi živé, měla však jednu podmínku: Baldr se již nikdy nesměl dotknout země. Bůh se tedy zrodil znovu, ale od těch dob pluje po nebi.

Také v keltské tradici je 23. prosinec velmi tajemný den. Nese název „Den nepracovného kamene“, což podle některých pramenů symbolizuje nový mocný počátek věcí, zahájených právě v tomto čase. Praslovanský bůh Slunce Džabog o zimním slunovratu umírá a pak se znovu rodí. Ale co se děje mezi jeho smrtí a zrozením, kdy je svět bez ochrany? Příroda se omezuje na nejnужnější životní projevy, aby přežila. V přírodním cyklu se jedná o „zrno ukryté ve zmrzlé a obnažené zemi, životní energii odpočívající v srdci temnot před pomalým gigantickým vzestupem“.

„Slunovrat je nám bytostně blízký. Stačí jen projít se lesem a zrovna ucítíte, jak slunce je v tento čas slabé, skomírající a bezvládné...“ uvedl před rokem ve svém kázání reverend Samojský, skomírající a bezvládnost rozhodně nepatří mezi povznášející pocity.

V kulturách našich dávných předků se od počátku listopadu stával předěl mezi světem

živých a mrtvých stále propustnější a při slunovratu hranice mezi našim světem a podsvětím dokonce mizí. Podle tradice došlo ke zrození slunečního božstva při ranním svítání 25. prosince, přičemž je významný díl obřadních činností soustředěn na jeho předvečer, tedy na Štědrý večer. Skutečné vzkříšení však nastává až o Velikonicích. O Vánocích se však rodí jeho naděje.

Pod diktátem rolníček

Moderní člověk je hloupější než obě hodná zvířátka, která zahřívala Ježíška v jesličkách, když se pošetile domnívá, že se vymaňuje z přírodního cyklu. Již samotné zkrácení doby slunečního dne je biologicky nepříznivým faktorem, který může spustit či vyvolat depresi.

Všechny vánoční zvyky byly magické praktiky s hlubokou mystickou náplní. Tu jsme však v dnešní době vyprázdnili a nahradili komercí. Předvánoční čas je časem nejistého očekávání, časem, který žene lidi do houfu, v němž by se mohli cítit bezpečněji. Ti, na které se nedostalo místo a celý rok to s přemáháním snášeli, a také ti, kteří o svůj houf přišli, se cítí ještě hůř.

Ve své klinické praxi se setkávám s dvěma nejčastějšími typy vánočního, resp. předvánočního „zhroutení“: s lidmi uštvanými a s lidmi depresivními.

Advent, doba očekávání Kristova příchodu, byl tradičně dobou rozjímání, nikoli dobou zběsilého uklízení, shánění a pečení. Lucie, které za zpěvu „Jdu, jdu, jdu, noci upiju“ procházely všechna stavení, byly jakési kontrolorky a běda, jestliže našly ve světnici kolovrat s rozdělaným dílem. Přízi potrhaly, kolovraty rozbíjely, protože ty už dávno měly být uklizeny na půdě, aby mechanická práce nenarušovala požadované duchovní soustředění. Dnes však máme místo kontemplanace shon a místo popěvku o upíjení noci nás na všech místech bombardují „Rolničky“.

Osamělost je nejen výsledkem osobních tragédií, především úmrtí blízkých, ale také důsledek rozbití sítě mnoha úrovní mezilidských vztahů. Náš svět zdánlivě komunikuje jako nikdy předtím, ve skutečnosti však otevřená, upřímná, hodnotná mezilidská komunikace upadá a sdělení „nemám čas“ je bezpečným mostem k následnému pocitu osamělosti.

Vánoční bilance je výsledkem celoročních aktivit. Má-li být bilancí zrozené naděje, najdeme návod pro celoroční chování v evangeliích, kterým bych jako nejvýznamnější klíčové slovo přiřadil slovo láska. „Miluj bližního svého jako sebe sama,“ řekl Kristus, který se té Velké noci narodil. Učme se mít rádi sebe i své blízké víc než luxusní auta, exotickou dovolenou, svoje Magnum či nejkrupavější z krupavých křupek. Vánoce jsou totiž především o lidech.

Radkin Honzák, Psychologie dnes 12/2008

NAD KONCEM ROKU

Prosincová atmosféra neobvykle silně útočí na naši jinak dobře utajenou emocionalitu. V průběhu roku je citovost účinně tlumena pragmatickým během všednodenního života, doba vánoční jítí ale naše city audiovizuálně, tedy zvukem i obrazem, abych to řekl filmařsky. Do uší se nám řinou líbezné, povznášející i duši rozdírající melodie. Naše oči v pochmurných dnech a dlouhých temných večerech touží po světle a upínají se k mihotavým světlům svíček.

Leckomu z nás se stýská, i mně, ani často nevíme po kom a po čem – moje dcera říkala, že se bojí a neví čeho. Asi nám bývá tesknost po dětství a mládí, po mamince, po dobrém člověku, po útulnu, lásce a jistotném bezpečí, a bojíme se samoty s opuštěností. A to i když žijeme mezi lidmi. Nemálo z nás se proto na konec roku příliš netěší. Je to doba zastavení, obrácení se do vlastního nitra, která mě vždycky ponouká udělat inventuru svého dosavadního životaběhu. Obraz to nebývá vždy útěšný.

Často si vzpomenu, že jsme jako děti v tomto období, i z výše popsaných důvodů, víc plakávaly. Tehdy bývalo méně pláče, kterého je

dnes více – toho sebelitostného, vyděračného, vzteklého, a více bylo takového, kterého je dnes méně – toho úzkostného ze strachu o mámu a tátu, i z radosti, že je oba mám. A taky z dojetí nad krásou lidských vztahů a pohnutých osudů, z velkých činů i vzrušujících zážitků z jímavé četby či hudby. Takový pláč očisťuje, osvobozuje a život zkrášluje. A působí stejně terapeuticky jako smích.

Taky, abych nezapomněl, jsem brečivál po výprasku březovou metlou. Po tom spravedlivém i nespravedlivém. Za ty spravedlivé bych se i dnes přimlouval. Jsou projevem odvážné rodičovské lásky, přinášejí dětem úlevnou jistotu, a působí očistně.

Doba vánoční a konec roku uvrhnou lecjakého závislého workoholika do samoty se sebou samým, leckdo, kdo je sám, si víc uvědomí, jak potřebuje ostatní. Nebude asi málo těch, kteří sáhnou po poháru ohnivé vody. Zvolím asi jinou terapii. Jako je na světě lépe milujícím než milovaným a větší radost přináší dávání než dostávání, i já se vydám „sobecky“ za svým štěstím: až provedu zmíněnou vánoční inventuru, opustím nehostinné prostory svého já, přestanu se zabývat sám sebou a začnu opět naslouchat příběhům ze života druhých.

Jan Špáta

CO, KDY A JAK VE VÝCHOVĚ DĚTÍ

ukázka z knihy Prof. Zdenka Matějčka

O Vánocích slaví křesťané po celém světě narození Ježíše Krista. Tehdy před dvěma tisíci léty vstoupilo do lidských dějin něco zcela zvláštního, vzácného, jedinečného – jako výzva celému lidstvu. Neměli bychom na to zapomínat při všech těch vánočních starostech ani ve všech vánočních radostech při světle vánočních svíček a dětských očích.

I naše letošní Vánoce by měly být něčím vzácným, zvláštním, byť se v našem životě opakují už kdoví po kolikáté. Je to přece doba i mimořádných výchovných příležitostí.

Říká se, že Vánoce jsou svátky dětské radosti. Je v tom velký kus pravdy, ale není to pravda celá. Dětem přirozeně dělají radost dárky. Ty také patří neodmyslitelně k našim Vánocům. Někdy ale podlehneme představě, že platí jakási přímá úměra: čím více dáreků, tím více radosti. Kdyby se psycholog mohl podívat pod všechny stromčeky v našich (řekněme) průměrných rodinách, asi by usoudil, že je tam dáreků až trochu moc. Jak by ne, vždyť každý z rodiny chce udělat dětem nějakou radost!

Dále by psycholog asi zjistil, že se rodiče a babičky a dědečkové a hodné tety a strýčkové vždycky netrefí do vývojové úrovně a zájmu obdarovaných. On se malý Pavlíček ještě sotva batolí a už tu má koloběžku a kopací míčudu – a malá Martinka sotva kouká z kočárku a už dostává postýlku pro panenku a tou panenkou je sexy krasavice Barbie.

Dárek však není jen ona věc, která se dává a která má hodnotu vyjádřitelnou v penězích.

Foto: Zdeněk Habr

Dárek je především osobní poselství, které říká „mám tě rád“. A něco takového se vlastně penězi vyjádřit nedá. V dárku – pokud je myšlen upřímně a vskutku jako dárek – dáváme totiž sami sebe. A to je velká, slavná věc, kterou by měly naše děti o Vánocích zažít. A je jisté dobře, že se to děje jen jednou do roku a že je kolem toho vytvořena slavnostní, jedinečná, sváteční atmosféra. Kdyby se to dělo každý měsíc a jednou ve čtvrtek a podruhé v pondělí, ztratilo by to nejen své kouzlo, ale především svou výchovnou váhu.

A když už se o Vánocích jeden druhému takto dáváme – a když se tak dáváme především svým dětem – měli bychom se dávat pěkně, mile, abych tak řekl v pěkném balení, tj. v pohodě a dobré náladě. Neměli bychom se tedy tím vánočním shonem a uklízením a vařením a pečením dát zaskočit a utahat. Vždyť ono na tom zase tak strašně moc nezáleží, jestli se zrovna něco nepovedlo podle našich představ, jestli jsme něco nestihli, jestli jsme nespĺnili všechna svá pracovní předsevzetí. Já vím, slibujeme si to před každými Vánocemi – a stejně to nedodržíme. Ale přece jenom – zkusme to letos znovu a doopravdy! Výchovná příležitost, kterou

máme v rukou, je cennější než umytá podlaha a husa v troubě.

Je před námi příležitost dát dětem dárek nad dárky. Příležitost, která se naskytá v takovém rozsahu také víceméně jen jednou do roku. Dát dětem jistotu, že máme rádi nejen je, tj. tyto své děti, ale (a to je výchovně podstatné) že se máme navzájem rádi my dospělí kolem dokola – maminka s tatínkem, babička a dědeček, přátelé a všichni ti, kdo jsou naší rodině blízcí. A vůbec není od věci, když při štědrovečerní večeři vyhradíme chvíli, kdy všichni společně vzpomínáme na ty, kdo nějak patří do okruhu naší lásky, přízně, sympatií, a když děti v tomto vzpomínání mají své významné slovo. (A když si snad moc nevzpomínají, trochu jim pomůžeme a napovíme.)

Takovýto dárek citové jistoty v rodinném společenství se nikdy neztratí, nezkaží, nezeštárne, nezapomene.

Říká se také, že o Vánocích se otvírají lidská srdce. Ano, je tomu tak – co to však pro výchovu znamená? Je to doba, kdy si dospělí vzájemně projevují více lásky, kdy ji více dávají najevo a nestydí se za ni. Je to také velká příležitost k odpuštění a k usmíření všude tam, kde došlo k nedorozumění a k hořkostem. Víme, že nad naším hněvem by „slunce nemělo zapadat“. To platí obecně a každodenně, ale jsme-li realisty, připustíme, že jsme toho schopni jen v hněvu v relativně malém a také jen obecně a každodenním. Ty velké hněvy a nevěle a trpkosti, ty by nás neměly provázet přes Štědrý večer. Odpusťte mi, prosím, že tu znovu opakuji psychologickou poučku, kterou jste asi ode mne slyšeli a četli již vícekrát. Ta říká, že **v rodině, tj. tam, kde se mají rádi, děláme jeden druhému radost bez zásluhy a odpouštíme si bez odčinění**. Prostě proto, že k sobě patříme – a abychom se už dál nemuseli zlobit, ale aby nám bylo spolu dobře! Jsou přece Vánoce!

A ještě jedno výchovné doporučení bych rád dal rodičům pod stromček. Děti toho velice mnoho dostanou. Naskytá se tedy nebývalá příležitost, aby také mohly více dávat. Aby samy mohly zakoušet radost a uspokojení z toho, že mohou někoho obdarovat a působit radost. Je tu jedinečná příležitost učit děti, jak překonávat své osobní sobectví. Prostě udělat něco dobrého někomu druhému (bližnímu) z vděčnosti za to, co jsme sami (z lásky a bez zásluhy) přijali.

To platí samozřejmě nejen pro Štědrý den, ale i pro dobu po Vánocích a po celý rok. To jenom Vánoce jsou k tomu velice vhodný začátek, když jsme na to třeba dříve trochu pozapomněli. Jsou přece Vánoce!

Je tu ale i příležitost učit děti překonávat nejen sobectví osobní, ale i sobectví rodinné, skupinové, národní – jakékoliv. Děti mají s námi o Vánocích i po nich sdílet právě ta otevřená srdce, kdy chceme udělat radost i jiným dětem na světě než jenom těm našim. Neměli bychom ani letos ani příště promarnit tuto velkou výchovnou příležitost.

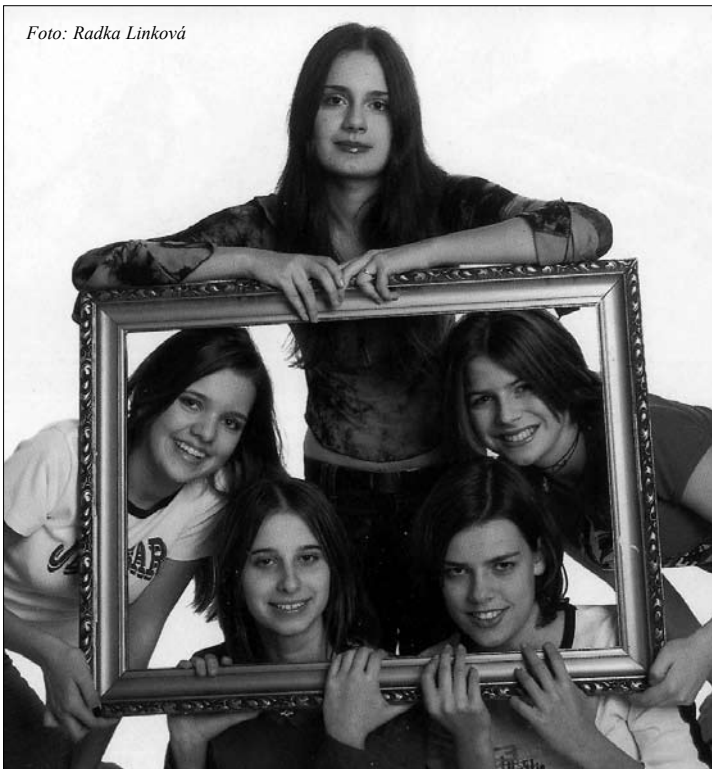
Bulletin Manželských setkání 3/09

PŘÍTEL NA CELÝ ŽIVOT

Každý z nás si hledá přítele. Začíná to obvykle ve školkách: a budeme nejlepší kamarádky na světě! Tvoří se skupinky úžasných kamarádů. Holky proti klukům! Pak už to není tak vyhrocené. Jak moc toužíme po spřízněné duši. Abychom si mohli promluvit, zasmát se, postěžovat si, občas společně dělat pěkné hlouposti. A čekáme, trpělivě nebo nedočkavě, na našeho životního partnera, snad nejbližšího člověka.

V poslední době se mi zdá, že pojem rodina je brán stále na lehčí váhu. Bud' ani nevznikne, jak to můžeme vidět u svobodných maminek, nebo ji něco zničí a končí rozvodem a v neposlední řadě: taky v ní občas můžeme být pěkně nešťastní. Není nic horšího než touha dospívajícího vypadnout pryč. Ne ve smyslu osamostatnit se, ale ve smyslu uniknout, utéct, zbavit se těch, kteří by nám měli být nejdražší. Když dítě večer vzlyká, protože

Foto: Radka Linková

se rodiče opět hádají. Když je jeden ze sourozenců odstrčený a všichni se rozněžňují nad benjamínkem. Když neexistuje nic jiného, než kritika. Je to smutné. A přitom, ten první a největší přítel našeho života je právě rodina. Já sama si nedokážu představit, že bych svoji rodinku - přítele neměla. Není nic hezčího, než s úsměvem vzpomínat na všechny lumpárny, které jsme s bráchou prováděli. Nikdy nepomenu, jak jsme byli mrtví smíchy, když si s námi tatínek hrál nebo nám četl pohádky. Večery u modlitby, maminčiny kostýmy na maskarní, výlety do zoo a okolí. Sestra dorostla do věku, kdy si můžeme popovídat o čem chceme, postěžovat si na školu ale i na věci mnohem osobnější. Brácha zase dokáže stoprocentně rozesmát, nejmladší bráška večer obejde celý dům se slovy: dobrou noc, hezké sny a vyspi se do růžova. Tatínek nejen, že pro mě přijde, když se odněkud pozdě vracím. Do půlnoci se se mnou učí a ráno vstane trochu dřív, aby mi mohl popřát hodně štěstí do písemky. A v mamince mám zase obrovský vzor. Sále je usměvavá, pohladí nás, když jde okolo, vím, že se jí můžu se vším svěřit a vždycky, když se modlí, jsou to snad nejkrásnější modlitby, co jsem kdy slyšela. Nejvíce si tento úžasný dar uvědomuji právě

o Vánocích. Proto se na ně tak nehorázně těším. Celý dům se naleští, v kuchyni voní cukroví, všichni jsme natěšení, jak velký stromček asi tatínek donese. I když okolo často slyšíme, jak si lidi stěžují, že ještě nemají napečeno, uklizeno, kde asi seženou dárky a za co?! Tak takhle to rozhodně být nemá. Jistě, i my si pěkně dáme do těla, než uklidíme náš domeček. Po dobu asi dvanácti hodin máme všude čisto, nikde se neválí oblečení, věci jsou po roce opět na svých místech. Není to krása? Rozhlédnout se a nevidět nic jiného, než pořádek? No, přiznejte si, že na druhou stranu nejsme zase takoví šílenci, takže co se nestihne, stejně schová tma večera, když se všude zhasne... A dárečky?

Pro mě je překrásným dárečkem moje rodina. Samozřejmě, slavíme narození našeho Spasitele a to už je úžasné samo o sobě. Ale když se k tomu přidá ještě hřejivý pocit u srdce při pohledu na moje blízké u štědrovečerního

stolu, co víc si v tu chvíli přát? Naše krásná maminka se na tatínka usmívá, my děti sedíme vedle nich a všichni jsme spolu. V takovém okamžiku zapomeneme na všechny hádky o rohlíky a šunku a o to, kdo se bude na co dívat a kdo je na řadě s nádobím. Poděkujeme Bohu za uplynulý rok, přečteme něco z Bible, zazpíváme pár koled. Hlavně si ale uvědomíme, že jsme rodina, co k sobě nerozlučně patří a to je nesmírně důležité.

I když si každý z nás dětí půjdeme svým životem samostatně, věřím, že o to radši se budeme těšit na návrat. Rodina je pro mě první a největší přítel do života. Proto všem z celého srdce přeji, aby v jejich Vánocích bylo taky něco z toho úžasného kouzla, které zažívám já se svými milovanými, a aby skrz tento dar pocítili ohromnou a laskavou blízkost Boží.

Jitka Pazdzerová

V nejtěšších tónech
kloužou prsty mokré od slz...

Vydají zrcadla sivých skel
v odlescích plameny svíček?

Ve škvároví ztrouchnivělých parket
pavouk spí pod ohořelou krajkou.

Mávne
pod tíhou reliéfu, štukatur
v trylku pár vlaštovčích křídel?

Cesty zůstanou zaváty,
Sazemi v nich ztěžknou sněhy.

Miloš Tomasco

Jeden newyorský instalatér cizího původu, který jen omezeně vládl anglickým jazykem, napsal Národnímu úřadu norem, že přišel na to, jak kyselina solná výborně čistí ucpaný odpad, a jestli se tedy pánové domnívají, že tento přípravek může používat..

A jeden vědec z toho úřadu mu odepsal:

„Účinnost kyseliny solné je neoddiskutovatelná, avšak korozní reziduum je inkompatibilní s permanentí kovu.“

Instalatér jim v dalším dopise poděkoval za sdělení, že to je metoda vhodná. Dotyčného vědce to poněkud znepokojilo a ukázal to druhému vědci, svému šéfovi.

Ten instalatérovi napsal:

„Odmítáme odpovědnost za produkci toxického a nebezpečného rezidua po aplikaci kyseliny solné a doporučujeme vám, abyste použil alternativní postup.“

Instalatér odepsal, že s úřadem naprosto souhlasí – kyselina solná je vynikající a účinná. Nejvyšší vědec, nadřízený oněch dvou předchozích, nakonec ze slepé uličky vykročil tak, že se odpoutal od technické terminologie a napsal následující větu:

„Kyselinu solnou nepoužívejte, protože žere trubky jako divá.“

z knihy R. Fulghuma:

Slova, která jsem si přál napsat sám

Znát přítomnost
to se člověku teprve zatočí hlava

nad minulými propastmi
je i budoucnost dávná

Holé teď

bez lávky
bez anděla
od rána do večera

Viola Fischerová

RODINA

HROZNĚ MĚ ZANEDBÁVÁŠ ANEB OSAMĚLOST VE VZTAHU

Je to jako žíznit u pramene. Možná, že se žíznicí bojí napít, protože má strach, že voda je znečištěná, možná, že je pramen na dohled, ale je nedostupný... Kde je ta správná vzdálenost, abychom vnímali blízkost druhého a abychom měli dostatek svého prostoru?

Záleží jen na druhém, zda se přiblíží, nebo máme někdy sami tak silnou obrannou stěnu, že se blíže nedostane? Jsou z hlediska pocitů samoty někteří lidé „více ohroženým druhem“? Mnoho mých klientů si na pocit vnitřní osamocení stěžuje. Jsou však i lidé, kteří ho neznají, byť se jim partner vzdaluje. Zlobí se sice, že se jim dost nevěnuje, že jim s ničím nepomůže, ale necítí se osaměle... Dočerpávají chybějící blízkost a sdílení v přátelských vztazích, které jim mohou pomoci i ve chvílích partnerských krizí.

Osamělost pramení v dětství

Lze uvažovat o tom, že sklon k pocitu osamělosti si člověk nese už z dětství. Dítě, které nepoznalo skutečnou blízkost, nedostalo dost pozornosti, nebylo přijato ve své autenticitě nebo bylo odloučeno od rodiče v raném dětství, v sobě nese „studnu osamění“ a tento pocit odloučenosti si přináší i do vztahů. Takový člověk jako by zůstával uzavřený ve vnitřní pevnosti, od které ztratil klíč, a partner by musel trpělivě prosekávat šípkové trní, aby se dostal blíže a uzavřenou Růženku či Růžáka probudil... to se ale nestává – nemáme pro vztah sto let jako v pohádce, ani ten druhý není rytířem, kterého baví trávit čas ničením růžových keřů, ačkoli nemá záruku, že za nimi něco cenného objeví. Dokonce se může stát, že takovou náhamu podstupí jen ten, kterého více baví dobývání než skutečné bytí s druhým... Mám jednu velmi krásnou a zdánlivě nepřístupnou klientku. Přitahuje stále muže, kteří touží jen „dobyť cennou pevnost“ – a pak ji opouštějí, protože je láká další výboj.

Pokud ten druhý skutečně touží po vztahu a dlouhodobě naráží na šípkové trní či zdi pevnosti, po čase se stáhne také, případně hledá někoho, kdo zve dále.

Takoví osamělci potřebují vyléčit dávná zranění a bývá to dlouhodobá terapeutická práce. Potkávám však také lidi sebestředné, ponořené do svého světa, výlučně do svých potřeb – jsou to často rozmazlení jedináčci, lidé, kteří se nenaucili svůj svět sdílet a o něco se dělit – s těmi je pak do osamění uvržen partner. Takoví lidé porcují svět a vztahy podle toho, co mohou vlastnit, stále své pozemky rozšiřují, jde jim o to, aby v „životní soutěži“ jen vyhrávali zlaté medaile. Často se vzájemně podobní přitahují jako magnet a jejich osamělé konkurenční soužití končí sporem o děti, které jsou také zahrnuty do

osobního vlastnictví a jsou obětí nelítostného přetahování.

Zanedbané vztahy

Pojďme se však pozastavit u osamělosti plíživé, která vzniká zanedbáváním vztahu.

Dobrý vztah se vyznačuje sdílením, svěčováním, společnými aktivitami, společným rozhodováním i prezentováním sounáležitosti na veřejnosti.

V době zamilování jsou tyto společné činnosti samozřejmé – to právě zvyšuje euforický pocit, že nám je někdo blízký, rozumí nám, jsme milováni pro sebe samé. Příroda se postarala o to, aby právě tento zážitek proběhl v době námluv a posílil chemii fyzické přitažlivosti.

Leč – začne všední život. V touze opatřit Fénixu Lásky zlatou klec zapomenou manželé na kultivování vztahu, na náplň partnerství samého. A přijde dítě, žena je na mateřské dovolené a muž musí vydělávat ještě více, aby rodinku uživil a dítě se vozilo v tom nejluxusnějším kočárku a jednou mohlo studovat na soukromé škole. A partneri se od sebe vzdalují do úplně odlišných světů. Ona je doma a řeší první zoubky dítěte, on usiluje o vyšší pozici v zaměstnání a řeší otázky, „kterým by ona přece nemohla rozumět“ – „vždyť její duševní obzor je tak úzký“... Už není co sdílet, chybí společné zážitky, společné sny, začínají se objevovat takové myšlenky a potřeby, které lze „probrat“ s přáteli, ale rozhodně ne s partnerem, vždyť by se ho (jí) to „dotklo“... Ve vztahu se často usazují neventilované výhrady a kritiky, které by mohly vztah po konstruktivní hádce posunout dále, ale pokud se nevyřknou, posilují mezi partnery odcizení.

Stejně komunikační vlny je třeba doladovat

Také se může stát, že alespoň jeden z partnerů přestane sdílet vůbec. Věnuje se denním povinnostem a pak upadá do chronické, neutišitelné únavy, která často překrývá vnitřní nespokojenost, nenaplněnost. Osamělost ve dvou. Jak dlouho se dá vydržet? A najednou se objeví někdo, kdo se zajímá o to, jak se cítím, co potřebuji, kdo vypráví o sobě (jak osvěžující proti ploché výměně praktických informací a příkazů), kdo naslouchá a otevírá se. Jak těžké je pak neupadnout do té mámiivé euforie zamilování, jak těžké je vydržet ve vězení vyprázdněného vztahu.

Je-li partnerství už zcela odcizené, je třeba velkého úsilí, aby se znova naplnilo. A je to velmi těžké bez cizí pomoci, např. partnerské terapie. Odchází-li jeden partner, ten druhý se může na chvíli probudit a bojovat o vztah tím, že dodává vše, co dlouho chybělo, ale často je již pozdě...

Stále je třeba doladovat, s tím druhým to, co činíme, myslíme, cítíme, přejeme si, plánujeme. To je základ partnerské komunikace. Původní „tokání“ se nahrazuje hlubším porovnáváním rozdílných postojů a názorů – čímž se partneri vlastně stále reflektují,

obohacují jeden druhého. Je ovšem třeba, aby každý odevzdal svůj díl. Pokud se jeden jen přizpůsobí, aby nebyl konflikt, jeho přínos se ztrácí, a byť to je často ten, který se více „obětoval“ (brr, to je ve vztahu velmi nebezpečné a zbytečné), ztrácí obvykle sebe, partnera i respekt dětí.

Partnerské krize bývají výzvou k doladění komunikace, připomínají, že se naše cesty v něčem rozcházejí a že je třeba nově se zorientovat. Je to, jako bychom se ztratili v lese. Potřebujeme si vzájemně sdílet svou polohu, pokud je někdo zraněný, musí to druhému říct a požádat o pomoc, je třeba se dohodnout o dalším směru, je třeba si vzájemně pomoci nasloucháním, pochopením, vysvětlením.

Není však nutné čekat až na krizi. Někdy stačí uvědomit si první závan osamělosti, zklamání a sdílet partnerovi, co nám chybí, co postrádáme. Vždy se lépe naslouchá přání nežli výčitce. „Ráda bych si příští týden s tebou vyšla na večeri – už se mi stýská po společném večeru...“

Zní o mnoho příjemněji nežli „Ty se mnou už nikdy nikam nejdeš, pořád chodíš domů pozdě...“ Pokud vyčítáme, ten druhý se cítí obviněný a kontruje jinou výčitkou.

Někdy si v denním shonu ani neuvědomíme, co konkrétně chybí – pak je dobré udělat si čas na to, abychom si znovu uvědomili své potřeby a včas o nich tomu druhému pověděli. Když cítíme, že se ve vztahu „něco děje“, stojí za to hledat, co to je, hned zpočátku, dokud se problém neprohloubí, nestáhneme se do ulity a naše osamělost se nestane chronickou.

Často je uzavření se do sebe zdánlivě obranou před konflikty a zklamáním. Jenomže pokud chceme žít ve vztahu, je takový útěk do sebe samého ztrátou možnosti znovu se připojit k druhému, je to volba samoty a izolace.

Strategie proti pocitu osamělosti ve vztahu

- Partnerství není nikdy hotovo – tvoříme ho společně sdílením, společným rozhodováním a řešením denních výzev, sbíráním společných pozitivních zážitků, vyjadřováním a nasloucháním svých potřeb
- Přestaneme-li sdílet své pocity, potřeby, názory, zážitky, sny a plány, vzdalujeme se a můžeme se navzájem ztratit.
- Přestaneme-li věnovat čas novým společným prožitkům, vzdalujeme se, ztrácíme se.
- Nečekejme, že partnerský vztah nás zcela zaplní – hledáme zdroje v sobě, ve vlastních aktivitách, nevzdáveme se přátel – sdílením toho všeho můžeme druhého obohatit
- Cítíme-li se ve vztahu osamoceni, snažme se situaci řešit, komunikujme o svých potřebách, zajímejme se o to, co postrádá náš partner... nestačí-li to, vyhledejme odbornou pomoc.

Ivana Veltruská,
Psychologie dnes, 9/2009

RELATIVNOST SVĚTOVOSTI

S Karlem Poláčkem jsem se seznámil, když mi bylo sedmnáct, a to za okolností pro seznámení se spisovatelem ideálních: nevěděl jsem, že to je on, a nebyl jsem proto ovlivněn pověstí a úsudky vlivných arbitřů. Ano, myslím tím román *Hostinec* u kamenného stolu, který tehdy, v roce 1941, vyšel pod jménem Vlastimila Rady, neboť Poláček byl už Židem, a tedy něčím na rozhraní mezi psem a člověkem. Dnes, v odstupu čtvrt století, tomu čím dál tím míň mohu uvěřit, že se takové věci mezi námi a ve věku penicilinu a Einsteinovy teorie mohly dít: že jsme připustili, aby je odvedli z našeho středu do svých továren na smrt, že jsme se nevzbouřili. Ale strach ze smrti je nejspěšnější vládce, a vzpouru proti němu podniknou jen ti zcela nejdůležitější.

A tak dva roky nato zavraždili i jeho a já pořád nevěděl, že to je on. Byl jsem neinformovaný, zabezděný a okouzlený jinými věcmi: muzikou a drobnými provokacemi. Ale protože jsem byl smutný truchlivostí sedmnácti let, měl jsem rád veselé knížky, a v *Hostinci* jsem objevil zázrak jazykových chaplinád.

Potom, poznáv velké světové literatury, zabloudil jsem jednou na nový židovský hřbitov na Vinohradech, kam chodím, chci-li se vrátit do minulosti snů. Člověk se zde zmenší před světem, neboť jdete-li oddělením, kde sobě zbudovali gigantické hrobky obchodníci s koží a textilem, zfiligránštitě dle zákona relativity: všechno je tu půlkrát honosnější, a všechno pokrývá tlející listí neudržovaných prostorů, prosetých mrtvými, jejichž potomci téměř totálně zahynuli. Zde dřímou svůj věčný sen Herr Načeradec, Konfektionhändler, und seine getreue Gattin Irma.

Nevím proč tady, nad hrobem pána, který možná netušil, kým se stal, a že pomník trvalejší bronzou na brlení jeho hrobky vystavěl mu jakýsi židovský redaktůrek – anebo snad spolu chodili na Letnou a hráli si navzájem bubnová sóla deštníky na buřinkách, když Káďa vsítil branku bezmocně přihlížejícímu Pláničkovi... nevím proč tady, pod večerní, která už nezve k modlitbám, neboť synagogy v tomto městě jsou opuštěny, pod tou tyrkysovou hvězdou v kostře podzimního stromu, v té relativní malosti člověka mezi pomníky přišla mi na mysl relativní velikost úspěšných spisovatelů, které zná velký svět. A probíral jsem je, na hrobě pana Načeradce, jejich knihy na papíře, o jakém se jemu ani nesnilo, překládané do mnoha tzv. kulturních řečí, předměty kritické chvály a reklamního bombastu, snobského obdivu a internacionální čtenářské koupěchtivosti, a srovnával jsem je s dílem muže, který na tomto světě nemá ani hrob, jehož kosti ani nespočívají v nezná-

Mámo, kdy přestane bída a hlad?

„Až se otevřou brány ghetta, dítě...“

Mámo, kdy se otevřou brány ghetta?

„Až každý člověk bude mít druhého rád.“

Mámo, kdy to bude, kdy?

„Nikdy, mé dítě, a ghetto zůstane v nás.“

Brány ghetta jsou brány k srdci?

„Ach, dítě moje, nám nepřísluší se tak ptát!“

Slova této staré židovské písně, vytvořené neznámým autorem, poznamenala běh života všech obyvatel židovského původu. I když v r. 1850 padly brány a řetězy ke vchodu do úsovského ghetta, nezměnilo se mnoho na sociálním postavení jeho obyvatel.

Česko-židovský almanach, 1994

Foto: Marek Przewczek

mé zemi, jenž se změnil v dým nějaké smrtící pece, v modré číslo vytetované do kůže, existující snad ještě někde v pečlivě ukrytých smolných knihách koncentráků. A vycházela mi rovnice velmi jednoznačná. Co mají tamti, co neměl on? Jedinou věc: píšou velkými jazyky velkého světa, jež nežijí jen ve stavu mateřskosti, ale kterými mluví a čte a které láme celé kulturní lidstvo.

A tak jsem tehdy pod tou židovskou hvězdou na nebi nad hřbitovem slzel pro básníka, co velkému světu navždy zůstane neznám, neboť psal jazykem nepotřebným kulturnímu lidstvu a jeho byznysům. Zůstane uzamčen na sedm zámek své nepřelozitelnosti, v očích hůchkritiky možná i znehodnocen, neboť činil příliš časté exkurze do Marsyasu literatury.

Ale co je konec konců velký svět a jeho hůchkritika sub specie aeternitatis? Nic, jako všechno je nic. Na krátkou vteřinu, v níž se zrodil a v níž zahyne tento národ, zaplálo však světýlko velké lidskosti a velkého umění, nezměřitelné směšnosti světovosti, která je tak často tak snadná, jako umění je nesnadné, která je tak často mnohem závislejší na náhodě jazyka nežli na jazykovém umění. Tragické světýlko jedné dokonalosti, jež snad pro svou dokonalost, je jinými prostředky nereprodukovatelná. Ztracená, jasná, davidovská hvězda toho rychnovského novináře, jenž se už proměnil v tisíc významů krásy.

Josef Škvorecký

TŘI LISTY

Snad každý člověk na podzim tu a tam sebe-re nějaký ten spadlý list. Ono to ani nejde – nesbírat. Taková nádhera je jen jednou za rok. A to spadané listí má své tajemství...

Tuhle s podzimka šel kdosi na procházku do lesa a tam pod olší, na tlusté dece spadaného hnědočerného napůl zetlelého listí, uviděl několik vybarvených listů. Vybral tři nejkrásnější – žlutý s červeným okrajem, hnědý se žlutou skvrnou uprostřed a jeden jediný tam byl zelený. Když ale ty tři nejkrásnější listy vzal do ruky, a prohlédl si je, tu se něco stalo: v ruce ty listy vypadají celkem obyčejně! Jeden z nich je dokonce jen zelený, a v létě by o něj nikdo okem nezavádl! A to je to tajemství spadaného listí: že ty nejkrásnější potřebují k tomu, aby mohly vyniknout, tu nevábnou opršalou hnědočernou hromadu. Výjimečnost potřebuje všednost, průměrnost, aby mohla výjimečností vůbec být. Sama o sobě nevynikne. A potřebuje dokonce všednost a neokázalost stejného druhu – olšové listí potřebuje olšové listí, kdybychom ty tři kousky položili na hromadu javorového listí, asi by si jich taky nikdo nevšiml. Tak život má pro nás spoustu překvapení, každou chvíli nějaké... /M

SESTRA

Jak modrobílý motýl
poletuje z květu na květ
z bodláku na bodlák
lidských těl

Jak pilná včela
z úlu pokojů
odstraňuje špínu
a vše co odumřelo
Co na tom
že na znamení přítomnosti
zanechá někdy žíhadlo

Jak brouček svatojánský
za noci svítí
očima laskavými
do tváří pobledlých

Když počítá tep
a převazuje rány
nezapře že dostala lásku
jak žena do věna

A ve svém seskupení
den co den vstupuje
do lidské bídy
stejně jako do radosti
když mnohým brány
z království bezmocných
k životu novému
znovu otevírá

Josef Veselý, Z království bezmocných

PRŮPOVÍDKY MIROSLAVA HORNÍČKA

Milostný trojúhelník může existovat jen tehdy, když je jeden úhel tupý.

Moudrost nepřichází vždy s věkem.
Někdy věk přichází sám.

Je odsouzenihodné, když se sportovci opíjejí. Na druhou stranu je dobré a chvályhodné, když opilci sportují.

Je těžké být debilem,
protože konkurence je veliká.

Když je vám vaše milovaná nevěrná a vy se chystáte skočit z okna, uvědomte si, že vám nasadili parohy, a ne křídla.

Dobrá žena buď pije, nebo nalévá.

I ženatý může být šťastný.
Jen se to nesmí dovědět manželka.

Já jsem vám to říkal
(epitaf na hrobě hypochondra).

Když láska prochází žaludkem, tak kde potom, proboha končí?

Když muž otevře ženě dveře auta, je nové buď auto, nebo žena.

Beru svoji ženu všude, ona ale vždycky najde cestu zpátky.

Foto: Radoš Notek

K přípravě na bohoslužby o nedělích a svátcích

sobota 12.12.

9.30-12 h. Orlovna - duchovní obnova
18 h. Mistrovice

neděle 13.12. 3. adventní

7.15 h. Letohrad Sof 3,14-18a
8.45 h. Lukavice Iz 12
10.15 h. Orlice Flp 4,4-7
Lk 3,10-18

15.00 h. Letohrad – koncert a adventní bohoslužba pokání

sobota 19.12.

18 h. Lukavice

neděle 20.12. 4. adventní

7.15 h. Letohrad Mich 5,1-4a
8.45 h. Mistrovice Ž80
10.15 h. Orlice Žid 10,5-10
Lk 1,39-45

Bůh miluje ateisty, protože ho neobtěžují svými problémy.

Pane Bože, přijmi moji manželku s takovou láskou, s jakou Ti ji posílám (Epitaf).

Při stárnutí se mužům zmenšuje mozek a zvětšuje prostata.

Smích bez příčiny znamená, že jste buď idiot, nebo zlaťoučké děvčátko.

Život začíná, když chejpné pes a děti vypadnou z domu.

čtvrtek Štědrý den 16 h. Orlice

pátek 25.12. Slavnost Narození Páně

7.15 h. Letohrad Iz 62,11-12
8.45 h. Lukavice Ž 97
10.15 h. Orlice Tit 3,4-7
Lk 2,15-20

sobota 26.12 Svátek sv. Štěpána

7.15 h. Letohrad Sk 6,8-10; 7,54-64
8.45 h. Mistrovice Ž 31
10.15 h. Orlice Mt 10,17-22
15.00 h. Orlovna - pásmo koled a říkadel

neděle 27.12. Svátek Svaté Rodiny

7.15 h. Letohrad Sir 3,3-7.14-17a
8.45 h. Lukavice Ž 128
10.15 h. Orlice Kol 3,12-21
Lk 2,41-52

čtvrtek 31.12. 17 h. Kunčice

pátek 1.1. 2010 Slavnost P. Marie

7.15 h. Letohrad Nm 6,22-27
8.45 h. Lukavice Ž 67
10.15 h. Orlice Gal 4,4-7
Lk 2,16-21

sobota 2.1. 18 h. Lukavice

neděle 3.1. 2. po Narození Páně

7.15 h. Letohrad Sir 24,1-4.12-16
8.45 h. Mistrovice Ž 147
10.15 h. Orlice Ef 1,3-6.1518
J 1,1-18

středa 6.1. Slavnost Zjevení Páně

7.30 h. Letohrad Iz 60,1-6 Ž 72
18.00 h. Kunčice Ef 3,2-6 Mt 2,1-12

sobota 9.1. 18 h. Lukavice

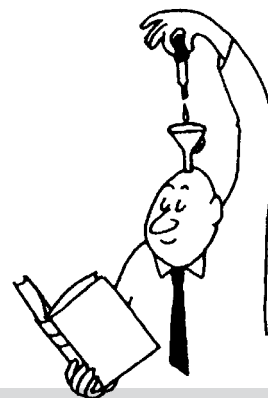
neděle 10.1. Svátek Křtu Páně

7.15 h. Letohrad Iz 42,1-7
8.45 h. Mistrovice Ž 29
10.15 h. Orlice Sk 10,34-38
Lk 3,15-16.21-22

sobota 16.1. 18 h. Mistrovice

neděle 17.1. 2. v mezidobí

7.15 h. Letohrad Iz 62,1-5
8.45 h. Lukavice Ž 96
10.15 h. Orlice 1 Kor 12,4-11
J 2,1-12

Okénko do farnosti - Vydavatel Farnost sv. Václava v Letohradě

Adresa redakce: Václavské náměstí 57, 561 51 Letohrad • Redakce: Iva Marková, Miloslava Šejvlová, Václav Vacek, jazyková úprava Jana Kalousková, e-mail: ivamarkova@tiscali.cz • digitální podobu naleznete na www.letohrad.farnost.cz
Rejstříkové č. MK ČR E 12797 • Sazba: JPG, Tisk: Grantis s.r.o. tel. 465 525 741